

Yosef & Yehuda:
Two Types of Leadership for a Leaderless Generation

פרשת ויגש תשע"ח

Cong. Rinat Yisrael

December 21, '17 / ד' טבת תשע"ח

Rav Soloveitchik, Family Redeemed, pp. 3-4

A Scriptural Philosophy of Man

The purpose of this paper is to gain an insight into the nature and destiny of the woman and man whom God created in a specific way, and to begin to formulate on the basis of these insights a philosophy of man. Yet, the frame of reference we will employ will be a scriptural one. We will avail ourselves of Biblical hermeneutics or interpretation and try to detect the spiritual message contained in both what has been unequivocally stated in the text and what has been omitted and concealed.

What I want to achieve is an understanding on our part that the Bible is not just a book of the past. It is far more than that; it is the book of the present and future. In all times, in all periods, in crisis as well as in success, man may find his problems and anxieties defined in this Book of Books.

I am sorry to say that many Jews don't look to the Bible for guidance and that its spiritual message, so indispensable for man today, is completely ignored. Our approach to Biblical interpretation is too often homiletical; it is the pulpit and the synagogue approach. The Book of Books has become a compilation of sermonical inspirational texts, popular maxims and vulgar common sense. However, the most beautiful aspect of the Bible is its Weltanschauung, its world view, its spiritual outlook upon both the world and man.

The Bible is concerned and preoccupied with human tragedy and success, with human contradictions, with human smallness as well as greatness, with the destiny of the Jewish community, the hierarchy of its spiritual values, its victories and failures, its tortuous, twisting and winding road, its fall and rise, its hopes and despair. Yet all this does not attract our attention. We never try to understand the metaphysic and axiology of the Scripture [its theory of being and its system of values]. This essay is an experiment in a metaphysical and axiological

interpretative approach to Scripture, an exercise in detecting my own self in the scriptural portraiture of man, of finding my own acute problems and questions, my own torturing anxieties and fears, my own inspiring hopes and aspirations in the story of Biblical heroes. The detection of one's own self in Biblical man is an exciting experience. It strengthens one's spirit and relieves him of his cares. It is a redemptive and enhancing awareness.

רמב"ן בראשית פרשת חיי שרה פרק כד

ברך את אברהם בכל - בעושר ונכסים וכבוד אורך ימים ובנים, וזאת כל חמדת האדם (אבן עזרא). והזכיר הכתוב זה לאמר כי היה שלם בכל, לא חסר דבר זולתי שיראה בנים לבנו שינחלו מעלתו וכבודו, ולכן התאוה לזה:

... אבל אחרים חדשו בפירוש הכתוב הזה ענין עמוק מאד ודרשו בזה סוד מסודות התורה, ואמרו כי "בכל" תרמוז על ענין גדול, והוא שיש להקב"ה מדה תקרא "כל", מפני שהיא יסוד הכל, ובה נאמר (ישעיה מד כד) אנכי ה' עושה כל, והוא שנאמר (קהלת ה ח) ויתרון ארץ בכל הוא, יאמר כי יתרון הארץ וטובה הגדולה השופע על כל באי עולם בעבור כי בכל היא, והיא המדה השמינית מי"ג מדות, ומדה אחרת תקרא בת נאצלת ממנה, ובה הוא מנהיג את הכל, והיא בית דינו של הקב"ה הנרמז במלת וה' בכל מקום (ב"ר נא ב), והיא שנקראת כלה בספר שיר השירים, בעבור שהיא כלולה מן הכל, והיא שחכמים מכנים שמה כנסת ישראל במקומות רבים בעבור שהיא כנוסת הכל. והמדה הזאת היתה לאברהם כבת, כי הוא איש החסד ויתנהג בזו, ולכך אמרו אחרים כי אין הברכה הזאת שנתברך בכל רומזת על שהוליד בת משרה אשתו, או שלא הוליד, אבל היא רומזת ענין גדול שברך אותו במדה שהיא בתוך מדת הכל ולכן תקרא גם היא כל, כלשון כי שמי בקרבו (שמות כג כא). והנה הוא מבורך בשמים ובארץ, ולכך אמר בה' אלהי השמים ואלהי הארץ:

בראשית רבה (וילנא) פרשת ויגש פרשה צג

ב (תהלים מח) כי הנה המלכים נועדו עברו יחדיו, כי הנה המלכים, זה יהודה ויוסף, עברו יחדיו, זה נתמלא עברה על זה, וזה נתמלא עברה על זה, (שם /תהלים מ"ח/) המה ראו כן תמהו, (בראשית מג) ויתמהו האנשים איש אל רעהו, (תהלים מח) נבהלו נחפזו, ולא יכלו אחיו וגו', רעדה אחזתם שם, אלו השבטים, אמרו מלכים מדיינים אלו עם אלו אנו מה איכפת לנו, יאי למלך מדיין עם מלך, ויגש אליו יהודה (איוב מא) אחד באחד יגשו, זה יהודה ויוסף, ורוח לא יבא ביניהם, אלו השבטים, אמרו מלכים מדיינים אלו עם אלו אנו מה איכפת לנו.

תלמוד בבלי מסכת יומא דף כב עמוד ב

דאמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יהוצדק: אין מעמידין פרנס על הציבור אלא אם כן קופה של שרצים תלויה לו מאחוריו, שאם תזוח דעתו עליו - אומרין לו: חזור לאחוריך.